

Nr 84.

Av herr **Pettersson** i Bjälbo, om förstärkning av ordinarie förslagsanslaget under nionde huvudtiteln till rese- och traktamentspenningar.

Under nionde huvudtiteln och rubriken »Lantbruksingenjörerna och deras biträden» punkt c har behandlats frågan om dagtraktamenten åt lantbruksingenjörer m. fl., och har departementschefen härvid kommit till den uppfattning, att lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer, lantbruksstipendiater samt lantbruksingenjörernas tekniska biträden eller assistenter för framtiden böra beredas dagtraktamenten jämväl under den tid de för utförande av förrättning vistas å förrättningsställe samt att denna förändring bör träda i tillämpning från och med år 1920. I anslutning härtill har den för ändamålet såsom erforderlig ansedda årskostnaden, eller 60,000 kronor, tagits i beräkning vid bestämmande under punkt 133 av samma huvudtitel av beloppet av det ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar.

Departementschefen har emellertid ansett, att tillräckligt skäl att genomföra ifrågavarande förändring redan från viss tidpunkt under innevarande år syntes honom icke förefinnas. Då så emellertid synes vara förhållandet, har jag ansett mig böra fästa riksdagens uppmärksamhet å detta förhållande.

Departementschefen har i likhet med 1917 års lantmäterikommission funnit, att för medgivande av rätt till dagtraktamente åt ifrågavarande personal under vistelse å förrättningsställe förelåge samma principiella skäl, som i fjol föranledde statsmakterna att bevilja rätt till dylika traktamenten åt lantmätarna.

Dessa skäl voro huvudsakligen följande:

Lantmätnarna måste omkring hälften av året vistas utom hemmet på resor för verkställande av dem åliggande göromål. De ägde att för resor bekomma, förutom gottgörelse för resekostnad, ersättning för kost och tidsspillan efter vägens längd med 17 öre för kilometer vid resa med skjuts och med 4 öre för kilometer vid resa med ångfartyg eller järnväg. Under viselse å förrättningsstället tillkomme lantmätaren däremot icke någon ersättning för vistelsen utom hemmet eller något dagtraktamente eller någon som helst ersättning utöver arvode för verkställt arbete. Lantmätnarna stode alltså i berörda hänseende i en helt annan ställning än övriga stats-tjänstemän, som vid motsvarande resor åtnjöte sina löner och tjänstgöringspenningar oavkortade samt därjämte traktamenten för varje dag de voro borta i ersättning för de utgifter, som alltid vore förenade med vistelse utom hemmet. Att denna lantmätarnas särställning voro för dem synnerligen ogynnsam och därför föranlett klagomål, kunde ej förvåna. För en sammanlagd inkomst, som ej över- men ofta understege vad likställda tjänstemän erhöles i lön och tjänstgöringspenningar, måste lantmätnarna under stora delar av året vistas borta från sitt hem och då bekosta sig särskilt husrum och kost, vartill komme de med resor och bortovaro från hemmet alltid förenade omkostnader för reseffekter, slitning av kläder m. m. i högre grad än hemma. Att de utgifter, som vid resor och bortovaro från hemmet måste bestridas enbart för kost, ej på långt när uppvägdes av den besparing, som skedde i hemmet genom bortovaron, vore påtagligt. En omständighet, som gjorde att missförhållandet bleve allt mera kännbart, vore, att förrättningarna bleve allt mer och mer till omfattningen mindre men till antalet flera. Härigenom bleve resorna tätare och uppehållen kortare å varje plats, och bortföle möjligheten att, såsom vid längre vistelse kunde ske, genom överenskommelse förskaffa sig kost och logi till billigt pris. Lantmätnarna tvingades, genom att förrättningarna bleve mindre, att allt mera anlita hotell och gästgivargårdar. Priserna å dessa särskilt vid vistelse av kort varaktighet vore mycket höga. Då lantmätnarna i dagarvode erhöles enligt gällande taxa 10 kronor, och då de vid arbeten enligt tariff sällan intjänade mera men ofta mindre än dagarvodet, vore tydligt, att vad som vid dylika tillfällen bleve behållen inkomst ej vore mycket.

Uppenbart är, att samtliga dessa skäl gälla lantbruksingenjörspersonalen i lika hög grad som lantmätnarna. För båda kategorierna tjänstemän verkar dyrtiden särskilt tryckande på grund av att deras verksamhet måste bedrivas till stor del under resor och bortovaro från hemmet. Man

torde emellertid kunna antaga, att dyrtidens besvärligheter bliva större under år 1919 än under följande år.

Vilken utgång en på rättslig väg åstadkommen lösning av frågan om lantbruksingenjörernas rätt att jämlikt 5 § 1 mom. i 1909 års lantmäteri-taxa tillhandahållas kost och husrum för där angivna låga pris än kan komma att få, föreligger emellertid det beaktansvärda förhållandet, att denna bestämmelse i praktiken tillämpats såsom om samma rätt förefunnits. Emellertid har denna rätt genom tillkomsten av kungörelsen den 7 maj 1918 angående dagtraktamenten åt vissa lantmätare m. fl. enligt departementschefens uttalande (sid. 33) numera upphört. Någon kompensation härför har icke beretts ifrågavarande personal.

Departementschefen har såsom sin med lantmäterikommissionens överensstämmande åsikt uttalat, att de nuvarande förhållandena på lantbruksingenjörnsbanan gjorde det i hög grad önskligt, för att icke säga nödvändigt, att denna kår i likhet med lantmätarna snarast möjligt erhöle den förbättring i sina villkor, som ifrågavarande dagtraktamenten skulle för densamma medföra.

Jag ansluter mig till detta uttalande och anser på grund härav och vad i övrigt i ämnet anförts och ej minst med hänsyn därtill, att rikets lantmätare allt sedan den 1 juni 1918 medgivits rätt till dagtraktamenten jämväl under vistelse å förrättningsstället, att åtgärder böra vidtagas, för att samma förmån bör tillkomma även den personal, varom här är fråga, redan under innevarande år, så snart beslut i ämnet och erforderliga föreskrifter föreligga.

Kostnaderna härför torde böra beräknas till högst 30,000 kronor.

Med anledning av vad sålunda anförts och för att redan under innevarande år bereda dagtraktamenten även vid arbete å förrättningsstället åt rikets lantbruksingenjörer, extra lantbruksingenjörer, lantbruksstipendiater och sådana tekniska biträden, som användas med lantbruksstyrelsens tillstånd, får jag föreslå riksdagen

att till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget under nionde huvudtiteln till rese- och traktamentspenningar å tilläggsstat för år 1919 anvisa ett förslagsanslag, högst kronor 30,000.

David Pettersson.